

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้ พ.ร.ก.มาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ.2566 และ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2568¹

นัทธ บัญเรื่อง²

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้ พ.ร.ก.มาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ.2566 และ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2568 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความหมาย ประวัติความเป็นมา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ.2566 และ เพื่อยกระดับมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงประกาศใช้ พ.ร.ก.(ฉบับที่2) พ.ศ.2568 เหตุผลและความจำเป็นในการออกพระราชกำหนดทั้งสองฉบับนี้เพื่อคุ้มครองประชาชนผู้สุจริตซึ่งถูกหลอกลวงจนสูญเสียไปซึ่งทรัพย์สินจำนวนมาก โดยผ่านโทรศัพท์ บัญชีธนาคาร บัตรเครดิตหรือกระทำความผิดผ่านบัญชีเงินฝากบัตรเครดิตหรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ของบุคคลอื่นตกไปเป็นทอดๆอย่างรวดเร็วเพื่ออำพรางหรือการกระทำความผิด และเพิ่มบทลงโทษทางอาญาและทางแพ่ง ขยายขอบเขตผู้รับผิดชอบในกรณีเป็นนิติบุคคลหรือผู้บริหารของนิติบุคคล และผู้เปิดหรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้บัญชีเงินฝาก หรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้หรือยืมใช้หมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ของตนนำไปใช้กระทำความผิด การใช้ข้อมูลของบุคคลอื่นหรือผู้ถึงแก่กรรม ขายหรือซื้อแลกเปลี่ยนข้อมูลของบุคคลอื่น หรือแสวงหาประโยชน์ที่มิควรชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากปัญหาอาชญากรรมออนไลน์ส่งผลกระทบต่อประชาชนเป็นวงกว้างและเป็นอันตรายร้ายแรงต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็วและมีลักษณะซับซ้อนมากขึ้น การสื่อสารได้กลายเป็นปัจจัยหลักของการดำเนินชีวิต การทำธุรกรรมทางการเงิน การติดต่อสื่อสาร ตลอดจนการใช้บริการภาครัฐล้วนพึ่งพาระบบดิจิทัลอย่างเข้มข้น อาชญากรรมทางเทคโนโลยีจึงขยายตัวอย่างรวดเร็วเช่นกัน ประเทศไทยกำลังประสบปัญหาอาชญากรรมทางเทคโนโลยีที่มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งในรูปแบบของการหลอกลวงออนไลน์ เช่น การหลอกให้โอนเงิน การปลอมแปลงเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ เจ้าหน้าที่ธนาคารหรือบริษัท การส่งลิงก์หลอกลวง การหลอกลวงทุน การหลอกลวงผ่านทางโทรศัพท์ แพลตฟอร์มออนไลน์ การฟอกเงินผ่านระบบการเงินดิจิทัล รวมถึงบัญชีม้า บัญชีธนาคารพาณิชย์ e-Wallet, Crypto Wallet เพื่อรับเงินจากเหยื่อหรือพนันออนไลน์ แม้พ.ร.ก.ทั้งสองฉบับมีเป้าหมายเพื่อยกระดับประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมออนไลน์ แต่การใช้ถ้อยคำที่คลุมเครือ การตีความคำว่า “เจตนา” ซึ่งยังอาจทำให้เกิดการดำเนินคดีกับผู้ที่ถูกหลอกลวงให้เปิดบัญชีม้าโดยไม่มีเจตนาร่วม ความชัดเจนของบทบัญญัติ ความเป็นธรรมในการดำเนินคดี การคุ้มครองสิทธิของ

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้ พ.ร.ก.มาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ.2566 และ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2568 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์รพี เล้งวิชา และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ประเทือง ธนิยผล และ รองศาสตราจารย์กัทร กำประเสริฐ

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนภูมิภาค) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประชาชนผู้บริโภคที่อาจได้รับผลกระทบจากการใช้มาตรการอย่างเข้มข้น และความชอบด้วยกฎหมายของการใช้อำนาจรัฐ การให้อำนาจกว้างเกินไปแก่เจ้าหน้าที่รัฐ โดยปราศจากกลไกถ่วงดุลและตรวจสอบที่เพียงพอ อาจนำไปสู่การละเมิดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน พิจารณาจากหลักนิติธรรม กฎหมายที่ได้มีการประกาศใช้อย่างเป็นทางการทั่วไป ต้องมีการบังคับใช้อย่างเสมอภาคกันและสอดคล้องกับธรรมเนียมและมาตรฐานของสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

อย่างไรก็ตาม เมื่อได้ทำการศึกษาปัญหากฎหมายในการบังคับใช้ พ.ร.ก.มาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ.2566 และ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2568 พบว่ายังมีปัญหาหลายประการสามารถสรุปได้ดังนี้

ปัญหาประการแรกคือ บทบัญญัติของกฎหมายในการลงโทษของ พ.ร.ก.มาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ.2566 ตามมาตรา 9³ เรื่องการยินยอมให้ผู้อื่นเปิดบัญชีเงินฝากหรือบัญชีม้า ที่กำหนดให้ลงโทษจำคุกไว้ไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท ปัจจุบันบัญชีม้าถูกใช้เป็นเครื่องมือหลักในการทำธุรกรรมผิดกฎหมาย เช่น หลอกโอนเงิน ฟอกเงิน การพนันออนไลน์ เมื่อเปรียบเทียบกับผลกระทบ เป็นปัญหาที่มีการลงโทษน้อยเกินไป เนื่องจากการเปิดบัญชีหรือให้ผู้อื่นใช้บัญชีนำไปใช้ในการกระทำความผิด หรือฟอกเงิน พฤติกรรมการยินยอมให้ใช้บัญชีทำให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นวงกว้าง สร้างความเสียหายหลายหมื่นล้านบาทต่อปี จากสถิติการระงับบัญชีม้าจนถึงเดือนธันวาคม พ.ศ.2567 จำนวนมากกว่า 1,660,000 กว่าบัญชี⁴ โดยมีคดีที่ได้รับแจ้งมากที่สุด 5 ประเภท คือ 1.หลอกซื้อขายสินค้าและบริการ 2.หลอกทำภารกิจให้มีรายได้เสริม 3.หลอกให้กู้เงินแต่ไม่ได้เงิน 4.หลอกให้ลงทุนผ่านคอมพิวเตอร์ 5.ข่มขู่ทางโทรศัพท์⁵ แม้มาตรา 9 จะมีบทบัญญัติในการลงโทษผู้กระทำความผิดแต่จากสถิติการเกิดคดีและการรับรู้ถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นว่าบทลงโทษในปัจจุบันยังไม่เพียงพอต่อการปราบปรามและยับยั้งการกระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้กระทำความผิดบางรายอาจเห็นว่าความเสี่ยงและบทลงโทษที่ได้รับนั้น คู่คี่กับผลประโยชน์ที่ได้รับจากการกระทำความผิด จากสถิติและแนวโน้มการเกิดอาชญากรรมทางเทคโนโลยียังคงเป็นปัญหาสำคัญในอนาคต รูปแบบการหลอกลวงทางออนไลน์ในปัจจุบันมิได้มีจำกัดอยู่เพียงการกระทำของบุคคลธรรมดาแต่ยังปรากฏในลักษณะขององค์กรอาชญากรรมที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการปกปิดร่องรอยและก่อให้เกิดความเสียหายมูลค่ามหาศาลต่อเหยื่อจำนวนมาก การลงโทษอัตราปัจจุบันจึงไม่เพียงพอที่จะยับยั้งพฤติกรรมของอาชญากรกลุ่มนี้ และไม่สะท้อนถึงความร้ายแรงของการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม เพื่อให้บทลงโทษมีความสอดคล้องกับความรุนแรงของปัญหาการ

³ พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566, มาตรา 9

⁴ เว็บไซต์ข่าวกรมเนียบรัฐบาลไทย เข้าถึงได้จาก : <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/92986>

⁵ เว็บไซต์ข่าวไทย พีบีเอส เข้าถึงได้จาก : <https://www.thaipbs.or.th/news/content/349248>

หลอกลวงทางออนไลน์ที่ทวีความรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนความจำเป็นในการเพิ่มโทษ โดยใช้หลักความเหมาะสมแห่งการลงโทษ (proportionality principle) หลักความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย (rule of law) และหลักการคุ้มครองสังคม (social protection) และเมื่อเปรียบเทียบกฎหมายประเทศสิงคโปร์ที่มีบทลงโทษที่รุนแรง โทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี และโทษปรับไม่เกิน 500,000 SGD (ประมาณ 12 ล้านบาท)⁶ และสหรัฐอเมริการัฐบาลกลางมีบทลงโทษจำคุกไม่เกิน 20 ปี และโทษปรับไม่เกิน 500,000 เหรียญดอลลาร์ (ประมาณ 16 ล้านบาท)⁷ และจากการจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีจำนวนมากที่ยินยอมให้ผู้อื่นนำข้อมูลไปใช้หรือเปิดเผยข้อมูลอย่างไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย และกฎหมายเดิมไม่ได้ออกแบบมาเพื่อรองรับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีโดยเฉพาะจึงมีช่องว่างในการจัดการกับพฤติกรรมใหม่ๆ เช่น การฟอกเงินผ่านสินทรัพย์ดิจิทัล หรือการซื้อขายข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อที่จะคุ้มครองสังคมและป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำผิดซ้ำและรักษาสมดุลของสังคม แต่การลงโทษที่เบาเกินไป ไม่สามารถยับยั้งพฤติกรรมหรือสร้างความเกรงกลัวทางกฎหมายได้ และการบังคับการใช้กฎหมายทางอาญายังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ โดยเฉพาะในกรณีที่ผู้กระทำความผิดแอบแฝง หรือมีพฤติกรรมสมรู้ร่วมคิดกับกลุ่มอาชญากร แม้มีโทษจำคุก แต่โทษจำคุกไม่เกินสามปี ทำให้เข้าสู่กระบวนการลงอาญาได้ง่าย จึงจำเป็นต้องเปลี่ยนหลักเกณฑ์การลงโทษตามปัญหานี้ให้มีการลงโทษหนักขึ้นกว่าเดิม

ปัญหาประการที่สอง ในมาตรา 7 แห่งพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2568⁸ เพิ่มเติม เป็นวรรคสองและวรรคสามของมาตรา 5 พ.ร.ก. พ.ศ. 2566 ในกรณีที่ปรากฏพยานหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการให้บริการโทรคมนาคมเพื่อกระทำความผิดอาชญากรรมทางเทคโนโลยีให้ตำรวจ ปง. หรือ สปอท. แล้วแต่กรณี หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แจ้งทางสำนักงาน กสทช. สั่งให้ผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์ ผู้ให้บริการโทรคมนาคม หรือผู้ให้บริการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการกระทำนั้น ระงับการให้บริการโทรคมนาคมดังกล่าว การสั่งยกเลิกการให้บริการให้บริการนั้นมีหลักเกณฑ์ การกำหนดหน้าที่ไว้ชัดเจนแต่มีปัญหาที่ไม่ได้กำหนดกรอบเวลาให้ผู้ให้บริการแต่ละที่จะไปดำเนินการระงับการให้บริการเป็นรูปธรรมว่าจะต้องดำเนินการระงับบริการดังกล่าวภายในกี่วัน กี่ชั่วโมงนับตั้งแต่ได้รับคำสั่งหรือได้รับแจ้งข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้เกิดช่องว่างทางกฎหมาย ขาดความโปร่งใสและตรวจสอบได้ อาจมีข้อโต้แย้งในทางปฏิบัติและเป็นอุปสรรคต่อการติดตามและประเมินผลการทำงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบในสถานการณ์ที่อาชญากรรมทางเทคโนโลยีแพร่กระจายอย่างรวดเร็วสร้างความเสียหายมูลค่ามหาศาล เพื่อกระตุ้นผู้ให้บริการต้องรีบดำเนินการ และป้องกันการเพิกเฉยหรือละเลยโดยไม่ต้องรับผิดชอบ ควรเพิ่มบทลงโทษที่ชัดเจน หากไม่ปฏิบัติตามภายในเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเหตุอันควร และในหลายประเทศที่จับตาศถานการณ์ เช่น สถาบันการเงินของรัฐบาลกลางสหรัฐเมื่อ

⁶ เว็บไซต์หน่วยงานรัฐบาลสิงคโปร์ เข้าถึงได้จาก : <https://www.police.gov.sg>

⁷ เว็บไซต์โรงเรียนกฎหมายคอร์เนล เข้าถึงได้จาก : <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/18/1956>

⁸ พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568 มาตรา 7

ตรวจพบกิจกรรม Money Mule (บัญชีม้า) หรือธุรกรรมทางการเงินที่น่าสงสัยที่อาจเป็น Money Mule พวกเขามักจะดำเนินการระงับ หรือตรวจสอบธุรกรรมเหล่านั้นทันที และอาจล็อกบัญชีที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความเสียหายเพิ่มเติม เป็นการดำเนินการภายใต้นโยบายป้องกันการฟอกเงิน (AML) และการจัดการความเสี่ยงด้านการฉ้อโกงของตนเอง และเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติตามกฎหมาย SAR หรือร่วมกับการละเมิด BSA⁹ แม้ไม่มีกฎหมายรัฐบาลกลางสหรัฐฯ ที่กำหนดให้ "ระงับเหตุ" Money Mule ภายใน 24-48 ชั่วโมงนับจากได้รับคำสั่งโดยตรง แต่มีกฎหมายที่กำหนดให้สถาบันการเงินต้อง "รายงานกิจกรรมที่น่าสงสัย" (SAR) ภายใน 30-60 วัน และในกรณีเร่งด่วนจะต้องแจ้งหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทันที ซึ่งการแจ้งนี้อาจนำไปสู่การดำเนินการระงับเหตุโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง¹⁰

ปัญหาประการที่สาม ในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568 เพิ่มความ มาตรา 8 ของพ.ร.ก. พ.ศ. 2566 เป็น มาตรา 8/2 วรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่¹¹ สิทธิของผู้บริโภคมีความชัดเจนยิ่งขึ้น แต่เมื่อผู้บริโภคไปแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ ยังมีขั้นตอนที่ต้องไปยื่นคำร้องต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีกทอดหนึ่ง เพื่อให้คณะกรรมการมีคำสั่งคืนเงิน และยังคงรอคำสั่งของคณะกรรมการที่มีอำนาจ ถ้าคณะกรรมการมีคำสั่งไม่คืนเงินหรือผู้เสียหายหรือผู้ที่เกี่ยวข้องไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของคณะกรรมการ ต้องไปร้องต่อศาลแพ่งภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการพิจารณา การกำหนดกรอบเวลา 30 วันในการยื่นคำร้องต่อศาลเป็นการเร่งรัดให้ผู้บริโภคไปร้องศาล เป็นปัญหาที่ต้องดำเนินการหลายทาง และพ.ร.ก. (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568 ใหม่ยังเอาอำนาจของ สำนักงานปปง. มาดูแลเรื่องเงิน ขั้นตอนก็เพิ่มมากขึ้นอีก ผู้บริโภคก็ยังไม่ได้เงินเร็วตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มีการแก้ไขใหม่

แม้ว่าเจตนารมณ์หลักของ พ.ร.ก. พ.ศ. 2566 และแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.ก. พ.ศ. 2568 (ฉบับที่ 2) มาตรา 9 ซึ่งเพิ่มบทบัญญัติ มาตรา 8/2 ในกรณี วรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ จะมุ่งหมายให้กลไกการเยียวยาผู้เสียหายจากการถูกหลอกลวงเป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติพบว่า ขั้นตอนและกระบวนการในการดำเนินการขอคืนเงินตามมาตรา 8/2 ยังคงเผชิญกับข้อจำกัด มีความซับซ้อนและยุ่งยาก การพิสูจน์และข้อมูลจากผู้เสียหายจะต้องจัดหาหลักฐานที่ครบถ้วนและแม่นยำ การรวบรวมข้อมูลเหล่านี้อาจเป็นเรื่องยากและใช้เวลา ทำให้กระบวนการคืนเงินต้องหยุดชะงัก และไม่สามารถดำเนินการได้ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

ปัญหาในกรณีเมื่อผู้เสียหายหรือผู้ที่เกี่ยวข้องยื่นคำร้องต่อเจ้าหน้าที่เพื่อขอคืนเงินเกี่ยวกับบัญชีม้า ฯลฯ ต้องผ่านกระบวนการพิจารณาของคณะกรรมการธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

⁹ เว็บไซต์ iclg เข้าถึงได้จาก : <https://iclg.com/practice-areas/anti-money-laundering-laws-and-regulations/usa>

¹⁰ เว็บไซต์อย่างเป็นทางการของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา เข้าถึงได้จาก : <https://www.occ.treas.gov/topics/supervision-and-examination/bsa/index-bsa.html>

¹¹ พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568 มาตรา 9

พิจารณาคำขอคืนเงินก่อน ถ้าคณะกรรมการสั่งไม่คืนเงิน หรือมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ผู้เสียหายหรือผู้ที่เกี่ยวข้องต้องไปร้องต่อศาลเองภายในสามสิบวัน นับแต่ได้รับแจ้งคำสั่ง จึงมีปัญหาเรื่องกระบวนการตรวจสอบของคณะกรรมการหลายชั้น ใช้เวลานาน ผู้เสียหายหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีภาระต้องร้องต่อศาลเอง เป็นการสร้างภาระที่ไม่เป็นธรรม เสียค่าใช้จ่ายและมีภาระทางกฎหมายสูง กรอบเวลาสามสิบวัน ในการร้องต่อศาลสั้นเกินไป ไม่สอดคล้องกับความสามารถของผู้เสียหายทั่วไป ผู้เสียหายอาจไม่พร้อมเรื่องเตรียมเอกสาร แต่งตั้งทนายความ คดีคืนเงินเป็นคดีเกี่ยวกับสิทธิในทรัพย์สิน มีความสำคัญต่อการคุ้มครองสิทธิพื้นฐานของประชาชน การเร่งรัดเกินไป อาจเป็นการละเมิดสิทธิในกระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นธรรม ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2560 มาตรา 27 ทำให้ผู้เสียหายเสียโอกาสในการได้รับเงินคืน อัตราการใช้สิทธิของผู้เสียหายอาจลดลง ทำให้ผู้เสียหายที่สุจริตและมีสิทธิได้รับคืนเงินเสี่ยงที่จะเสียสิทธิในการเรียกร้องเงินของตนเองไปอย่างถาวรหากพลาดระยะเวลา 30 วัน ส่งผลให้ระบบกฎหมายขาดความเชื่อถือในสายตาประชาชน ไม่สอดคล้องกับหลักการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม กฎหมายควรออกแบบมาเพื่อให้ผู้เสียหายเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ง่ายและเป็นธรรม การจำกัดระยะเวลาในการร้องต่อศาลในประเด็นที่ซับซ้อนเช่นนี้ ขัดแย้งกับหลักการพื้นฐานในการคุ้มครองสิทธิ

กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการธุรกรรมเป็นเรื่องเฉพาะในทางกฎหมายฟอกเงิน ซึ่งซับซ้อนกว่ากระบวนการขอคืนเงินทั่วไป ผู้เสียหายทั่วไปไม่มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการนี้ ภาระในการเตรียมคำร้อง การอุทธรณ์คำร้อง คำสั่งคณะกรรมการธุรกรรมไม่ใช่เรื่องง่าย ผู้เสียหายจำเป็นต้องรวบรวมหลักฐานเพิ่มเติม วิเคราะห์เหตุผลที่คณะกรรมการไม่คืนเงิน และจัดทำคำร้องที่มีเหตุผลทางกฎหมาย ซึ่งในทางปฏิบัติการเตรียมการเหล่านี้ให้เสร็จสิ้นภายใน 30 วัน เป็นเรื่องยากมาก ผู้เสียหายอาจไม่ได้รับการแจ้งคำสั่งจากคณะกรรมการธุรกรรมในทันที หรืออาจได้รับเอกสารโดยไม่เข้าใจถึงสาระสำคัญและผลผูกพันทางกฎหมาย หากผู้เสียหายใช้เวลาหลายวันในการรับทราบและทำความเข้าใจคำสั่ง ศาลกรณีได้ว่าเวลาที่เหลือสำหรับการดำเนินการอุทธรณ์จะน้อยกว่า 30 วัน

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทฤษฎีสิทธิในกระบวนการยุติธรรม (Right to Access to Justice) มีหลักสำคัญว่าทุกคนต้องมีสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม อย่างเท่าเทียม รวดเร็ว และไม่เป็นภาระเกินสมควร อ้างอิงตามหลักการทั่วไปของกฎหมายสิทธิมนุษยชนสากล เช่น ICCPR มาตรา 14 และหลักการคุ้มครองผู้เสียหายในกระบวนการทางกฎหมาย (Victim Protection Principle) เป็นหลักสากลในเรื่องสิทธิของผู้เสียหายในคดีอาชญากรรม ผู้เสียหายควรได้รับการเยียวยาโดยรัฐ โดยไม่ต้องแบกรับภาระทางกฎหมายมากเกินไป และอ้างอิงตามหลักการสหประชาชาติ ว่าด้วยสิทธิของผู้เสียหายในกระบวนการยุติธรรม หลักความเสมอภาคในการคุ้มครองสิทธิ (Equality Before the Law) กระบวนการที่กำหนดให้ประชาชนเสียเปรียบต่อภาครัฐถือเป็นการละเมิดหลักเสมอภาค รัฐและเจ้าหน้าที่ต้องกำหนดกรอบเวลาให้ประชาชนอย่างสมดุล

ปัญหาประการที่สี่ ในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2568 เพิ่มความ มาตรา 8 ของพ.ร.ก. พ.ศ. 2566 เป็นมาตรา 8/10¹² มีปัญหาที่หลายหน่วยงานยังไม่ได้ กำหนดมาตรฐานหรือมาตรการที่ยกเว้นความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค เดิมการเชื่อมข้อมูลระหว่างธนาคารเท่านั้น (บัญชีม้า) เมื่อเกิดเหตุมีการโอนเงินไปหลายทอดจนถึงบัญชีสินทรัพย์ดิจิทัล ที่ผ่านมารตามเอาเงินคืนจากบัญชีสินทรัพย์ดิจิทัลเป็นเรื่องยาก เมื่อมีการกระทำความผิดส่วนใหญ่ผู้บริโภคต้องไปฟ้องธนาคารให้รับผิดชอบ ดังนั้นพ.ร.ก. (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2568 จึงมีการแก้ไขให้ธนาคารและผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล ต้องให้ความร่วมมือเพิ่มกลไกโดยการเปิดเผยข้อมูลและเชื่อมข้อมูลระหว่างธนาคารและผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล และร่วมรับผิดชอบในความเสียหายด้วย การเยียวยาผู้บริโภคก็มีการเปลี่ยนแปลง เช่น ค่ามือถือ ผู้ให้บริการสื่อสารคมนาคมออนไลน์ ผู้ให้บริการอื่นที่เกี่ยวข้อง ทำให้หน่วยงานเหล่านี้มีความรับผิดชอบชัดเจนยิ่งขึ้น แต่มาตรา 8/10 มีปัญหาที่หลายหน่วยงานยังไม่ได้ ออกมาตรการและมาตรฐานเพื่อยกเว้นความรับผิดชอบที่ชัดเจนและแพร่หลายให้ประชาชนทราบว่ามาตรการอะไรบ้าง เมื่อเกิดปัญหาที่สามารถนำหลักเกณฑ์เหล่านั้นมาพิจารณากัน

ปัญหาเกี่ยวกับมาตรา 8/10 ของ พ.ร.ก. ฉบับที่ 2 พ.ศ.2568 กำหนดให้สถาบันการเงิน ผู้ประกอบธุรกิจ ผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์ ผู้ให้บริการโทรคมนาคมอื่น ผู้ให้บริการอื่นที่เกี่ยวข้อง ผู้ให้บริการสื่อสารคมนาคมออนไลน์ มีส่วนร่วมรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดจากอาชญากรรมทางเทคโนโลยี เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่า ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานหรือมาตรการเพื่อป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยีที่กำหนดโดยธนาคารแห่งประเทศไทย และคณะกรรมการอื่นแล้วแต่กรณี แต่บทบัญญัตินี้ไม่ได้กำหนดให้ชัดเจนว่า ให้ผู้บริการที่เกี่ยวข้องต้องออกมาตรฐานและมาตรการอะไรบ้าง ไม่ได้กำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบขึ้นได้อย่างไร และบทลงโทษกรณีไม่ปฏิบัติตาม และต้องประกาศให้ประชาชนทราบเมื่อไหร่ สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบธุรกิจ ยังไม่ได้ถูกเผยแพร่หรือสื่อสารให้ประชาชนทราบอย่างชัดเจน ครบถ้วน และเข้าใจง่าย ทำให้ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงสิทธิ หน้าที่หรือขั้นตอนการปกป้องตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นอุปสรรคในการสร้างภูมิคุ้มกันต่อภัยไซเบอร์ การที่กฎหมายกำหนดเพียงกรอบหน้าที่กว้างๆ โดยไม่มีรายละเอียดดังกล่าว ย่อมส่งผลให้ผู้ให้บริการสามารถชะลอการดำเนินการหรือออกมาตรการที่ไม่สอดคล้องกับการคุ้มครองสิทธิของประชาชน อันเป็นการขัดกับหลักสิทธิในกระบวนการยุติธรรม (Access to Justice) และหลักปกป้องสิทธิของประชาชน (Protection of Citizen Rights) ที่บัญญัติรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 25 และมาตรา 27

การที่สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบธุรกิจ ผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์ ผู้ให้บริการโทรคมนาคมอื่น ผู้ให้บริการอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ให้บริการสื่อสารคมนาคมออนไลน์ ยังไม่ได้กำหนดมาตรการและมาตรฐานที่ชัดเจนตามที่กฎหมายกำหนดไว้ในมาตรา 8/10 (ซึ่งเป็นมาตราที่เพิ่มเข้ามาใน พ.ร.ก.2566) ถือเป็นปัญหาเชิงบริหารจัดการและการบังคับใช้กฎหมาย ที่อาจส่งผลกระทบต่อ การป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยีอย่างร้ายแรง เมื่อหน่วยงานต่างๆยังไม่มีมาตรฐานที่ชัดเจนร่วมกันอาจทำให้แต่ละที่มีวิธีการปฏิบัติที่แตกต่างกัน

¹² พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568 มาตรา 9

กันไป ความไม่แน่นอนสำหรับประชาชนผู้ให้บริการไม่ทราบว่าต้องปฏิบัติตามมาตรฐานใดทำให้เกิดความสับสน และอาจเผชิญกับขั้นตอนที่ยุ่งยากแตกต่างกันไป ผู้กระทำได้สามารถหาช่องทางในการให้บริการที่ไม่มีมาตรการ รัดกุมในการเปิดบัญชีหรือดำเนินการเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกตรวจจับ หากผู้ให้บริการยังไม่มีมาตรฐานที่ชัดเจนในการ ยืนยันตัวตน หรือการตรวจสอบบัญชีที่น่าสงสัยจะทำให้การปราบปรามบัญชีม้าหรือการทำธุรกรรมฉ้อโกงเป็นไปได้ยากขึ้น มาตรฐานที่ชัดเจนเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการประสานงานระหว่างผู้ให้บริการและเจ้าหน้าที่รัฐ หาก มาตรฐานไม่ชัดเจนการทำงานร่วมกันเพื่อสืบสวนและระงับบัญชีม้าก็จะล่าช้าและไม่มีประสิทธิภาพ

ความไม่สอดคล้องกันของมาตรฐานการยืนยันตัวตน และความไม่ชัดเจนในการควบคุมการลงทะเบียนซิม มาตรา 8/10 ยังรวมถึงผู้ให้บริการที่เกี่ยวข้อง เช่น ไปรษณีย์และผู้ให้บริการโทรศัพท์มือถือ ซึ่งมีบทบาทสำคัญใน การยืนยันตัวตนเพื่อป้องกันการใช้เบอร์โทรศัพท์สำหรับ “แก๊งคอลเซ็นเตอร์” หรือการหลอกให้กดลิงก์ แต่หากไม่ มีมาตรฐานที่ชัดเจนไปรษณีย์หรือร้านค้าตัวแทนจำหน่ายไม่ตรวจสอบผู้ลงทะเบียนซิม เช่นการลงทะเบียนซิมแบบ เหมจ่ายหรือขายส่ง

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง หลักการป้องกันสิทธิของประชาชน (Protection of Citizen Rights) รัฐต้องสร้างระบบที่ ทำให้ประชาชนปลอดภัยและได้รับการเยียวยาเมื่อถูกละเมิดสิทธิ หากผู้ให้บริการตามมาตรา 8/10 ไม่ออกมาตราการ ชัดเจนประชาชนก็เสียหายและไม่ได้รับการปกป้องสิทธิ หลักความแน่นอนทางกฎหมาย (Legal Certainty) กฎหมายต้องชัดเจน มีกรอบเวลาที่แน่นอนเพื่อให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามได้ มาตรา 8/10 ไม่มี หลักเกณฑ์ในแง่ของกรอบเวลามาตรฐานขั้นต่ำ ทำให้ขาดความแน่นอนทางกฎหมาย หลักการเข้าถึงกระบวนการ ยุติธรรม (Access to Justice) ประชาชนต้องมีช่องทางร้องเรียน หรือความช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพและไม่ยุ่งยาก มาตรา 8/10 หากไม่มีมาตรการที่ชัดเจน ประชาชนที่ถูกโกงหรือถูกหลอกออนไลน์จะเข้าถึงการช่วยเหลือได้ยาก

เมื่อเปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศของสิงคโปร์ แนวทางที่ใช้ (Payment Services Act) กำหนดให้ผู้ ให้บริการต้องออกมาตราการความปลอดภัยและมีบทลงโทษกรณีไม่ปฏิบัติ และกฎหมายรัฐบาลกลางของประเทศ สหรัฐอเมริกา (Federal Trade Commission Act) กำหนดมาตรการป้องกันผู้บริโภคในธุรกรรมออนไลน์โดยตรง มี โทษปรับสูง มาตรา 8/10 ของพ.ร.ก พ.ศ. 2568 (ฉบับที่ 2) นี้ การคุ้มครองสิทธิของประชาชนในด้านความปลอดภัย ไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล อันเทียบได้กับกฎหมายของสิงคโปร์และสหรัฐอเมริกา ที่กำหนดมาตรการคุ้มครอง ไว้อย่างชัดเจน

ปัญหาประการที่ห้า ในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทาง เทคโนโลยี พ.ศ.2568 (ฉบับที่ 2) เพิ่มความ มาตรา 8 ของพ.ร.ก. พ.ศ. 2566 เป็นมาตรา 8/11¹³ วรรคแรก วรรคสอง เรื่องสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการธุรกิจไม่ปฏิบัติตามมาตรา 4/2 ของพ.ร.ก. ฉบับที่ 2 พ.ศ.2568 ที่กำหนดให้ ลงโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท เป็นปัญหาที่มีการลงโทษปรับน้อยเกินไป จำเป็นต้องเพิ่มเติมการลงโทษปรับให้ มากกว่าเดิม และ มาตรา 8/11 วรรคสอง เรื่อง กรณีบุคคลดังกล่าวมีหน้าที่สั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่ง

¹³ พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568 มาตรา 9

การหรือไม่ทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ที่กำหนดโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เป็นปัญหาที่มีการลงโทษน้อยเกินไปเช่นกัน เนื่องจากความเสียหายเกิดขึ้นเป็นวงกว้าง มีความเสียหายทางทรัพย์สินหลักร้อยละล้านถึงพันล้าน หรือหมื่นล้านบาท จึงจำเป็นต้องเปลี่ยนหลักเกณฑ์การลงโทษจำคุกให้หนักหรือปรับมากกว่าเดิม

สถาบันการเงินคือตัวกลางสำคัญของอาชญากรรมไซเบอร์หากสถาบันการเงินหรือนิติบุคคลละเลยไม่ตรวจสอบ KYC (กระบวนการทำความรู้จักหรือตรวจสอบและยืนยันตัวตนของลูกค้าก่อน) หรือไม่ทำ Anti-Money Laundering (AML-กระบวนการป้องกันการฟอกเงิน) อย่างจริงจังจะเป็นการเอื้อต่อการกระทำผิดอย่างมาก ดังนั้นการเพิ่มโทษจะเป็นแรงจูงใจทางลบหรือ (Negative Incentive) ให้สถาบันเหล่านี้จัดระบบควบคุมให้เข้มงวดขึ้น

จากบัญชีธนาคาร คู่บัญชีคริปโทฯ “บัญชีม้า” เป็นช่องทางสำคัญที่มีอาชญากรใช้ในการปกปิดเส้นทางการเงินและเชื่อมโยงไปสู่ผู้กระทำความผิดตัวจริง จากข้อมูลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติปี พ.ศ. 2567 เพียงปีเดียว คนไทยถูกหลอกให้โอนเงินกว่า 37,582 ล้านบาท หรือเฉลี่ยเป็นเงิน 103 ล้านบาทต่อวัน มีความร่วมมือจากหลายภาคส่วนเพื่อจัดการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง แต่มีอาชญากรก็เปลี่ยนแปลงรูปแบบบัญชีม้าไปเรื่อยๆ และมีแนวโน้มของ “บัญชีม้าคริปโทฯ” เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ออกมาตรการกวาดล้างบัญชีม้าในช่วงเดือนมิถุนายน 2567 โดยปรับจากการดำเนินการระดับ “บัญชี” เป็นระดับ “บุคคล” จนถึงช่วงต้นปี พ.ศ. 2568 ได้ยกระดับการจัดการบัญชีม้าเพิ่มเติม ทำให้สมาคมธนาคารไทยและสถาบันการเงินสามารถอายัดบัญชีม้าได้มากกว่า 2 ล้าน บัญชี หรือมากกว่า 1 แสน 5 หมื่นรายชื่อ (ยอดสะสม เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568)¹⁴

การหลอกลวงลงทุนคริปโทเคอร์เรนซี เป็นรูปแบบที่ได้รับความนิยมในการลงทุนสินทรัพย์ดิจิทัล เป็นหนึ่งใน 5 อันดับแรกของคดีอาชญากรรมทางออนไลน์ที่พบมากที่สุด ซึ่งมีความเสียหายสูงมากและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ตำรวจไซเบอร์เปิดปฏิบัติการ EXIT SCAM ทลายขบวนการหลอกลวงลงทุนคริปโต เสียหายกว่า 30 ล้านบาท¹⁵ และคดีแก๊งหลอกเทรดคริปโต พบเหยื่อทั่วประเทศ เสียหายกว่า 20 ล้าน บุคคลม้าไรเดอร์ติด EM¹⁶ และจากข้อมูลศูนย์ปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ PCT) โดยข้อมูล ณ วันที่ 19 พฤษภาคม 2568 พบว่า มีความเสียหายตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2568 ถึงวันที่ 19 พฤษภาคม 2568 กว่า 10,336 ล้านบาท โดยการหลอกลวงซื้อขายสินค้าหรือบริการ และการหลอกลวงลงทุนเป็นคดีที่พบมากที่สุด

การพัฒนาจากบัญชีม้าระดับบุคคลไปเป็นบัญชีม้านิติบุคคล เนื่องจากมีเพดานการโอนสูงกว่าบัญชีธรรมดา ทำให้สามารถโอนและรับเงินมูลค่าสูงๆและยังมีความเชื่อถือเมื่อนำไปใช้หลอกเหยื่ออีกด้วย ปัจจุบันมีการโอนเงินระหว่างบัญชีม้าเป็นทอดๆที่สั้นลง จากเดิมที่เคยโอนเงินบัญชีม้า 4- 5 ทอด แต่ละทอดกระจายไปในหลายบัญชี เปลี่ยนมาเป็นการโอนเงินเพียง 1- 2 ทอด ในบัญชีม้าธนาคารแล้วโอนไปสู่บัญชีม้าคริปโทเคอร์เรนซีเลย ซึ่งนับเป็น

¹⁴ เว็บไซต์ LINE TODAY เข้าถึงได้จาก : <https://today.line.me/th/v3/article/BE7a7X6>

¹⁵ เว็บไซต์ สยามรัฐ เข้าถึงได้จาก : <https://siamrath.co.th/n/603233>

¹⁶ เว็บไซต์ กรุงเทพธุรกิจ เข้าถึงได้จาก : <https://www.bangkokbiznews.com/news/news-update/1156982>

การเปลี่ยนแปลงที่น่ากังวล ซึ่งจากการตรวจสอบต้นสายปลายทางจะทำได้ยากขึ้นแบบทวีคูณ จากข้อมูลในระบบ Central Fraud Registry (CFR) พบว่าช่วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2567 เพียง 3 เดือน มีงานใช้บัญชีรีปโทเคอร์เรนซีเป็นช่องทางหลักในเส้นทางเงินทุจริต โดย 75% ของมูลค่าความเสียหายทั้งหมด หรือเท่ากับ 6,700 ล้านบาท ถูกแปลงสภาพจากเงินบาทเป็นรีปโทเคอร์เรนซี ซึ่งการโอนย้ายดังกล่าวสามารถทำได้ภายในเวลาไม่ถึง 20 นาที ก่อนจะขายกลับคืนเป็นเงินบาทหรือเงินสกุลอื่นๆ เรียกว่าสามารถจบกระบวนการ “ฟอกเงิน” ได้ภายในวันเดียว¹⁷

ตามทฤษฎีหลักการลงโทษเพื่อป้องปราม (Deterrence Theory) การลงโทษต้องมีความเข้มแข็งและเพียงพอเพื่อยับยั้งการกระทำผิด มาตรา 8/11 วรรคสอง การลงโทษเบาเกินไป ไม่ทำให้ผู้ประกอบการหรือผู้บริหารหวาดกลัวหรือควรเร่งปรับปรุงมาตรการป้องกัน และหลักความรับผิดชอบของนิติบุคคล (Corporate Responsibility) นิติบุคคลต้องมีหน้าที่ดูแลการกระทำของบุคคลที่ดำเนินการแทนองค์กร การลงโทษทั้งบริษัทและผู้บริหารเป็นไปตามหลักความรับผิดชอบร่วมกัน หลักความยุติธรรมทางเศรษฐกิจ (Economic Justice) การลงโทษต้องสะท้อนความเสียหายทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจริง ปรับตามสัดส่วนความเสียหายเพื่อให้โทษมีผลกระทบทางเศรษฐกิจจริง

เมื่อเปรียบเทียบโทษปรับสถาบันการเงิน กฎหมายต่างประเทศของสิงคโปร์และรัฐบาลกลางของสหรัฐอเมริกา ตามกฎหมายไทยมาตรา 8/11 โทษปรับสูงสุดไม่เกินห้าแสนบาท (Fix Rate) แต่ของสิงคโปร์ตามกฎหมาย (Payment Services Act) ปรับสูงสุดสองแสนห้าหมื่น SGD (ประมาณหกล้านบาท) และเพิ่มตามสัดส่วนความเสียหาย ส่วนสหรัฐอเมริกาปรับได้ตามมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง บวกค่าเสียหายเชิงลงโทษ (Punitive Damages) อีกเท่าตัว และสำหรับโทษผู้บริหารตามกฎหมายไทย และการเพิ่มโทษจำคุกหรือปรับจะทำให้ผู้บริหารและกรรมการบริษัทไม่กล้ามองข้ามหรือปล่อยให้มีช่องว่างในระบบเพื่อกระทำความผิดสอดคล้องกับหลักสากลในต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ สิงคโปร์ มีกฎหมายที่ลงโทษนิติบุคคลและกรรมการหรือ CEO หากกระบบองค์กรเอื้อให้เกิดอาชญากรรมทางการเงิน เช่น (Bank Secret Act)¹⁸ ธนาคารมีหน้าที่รายงานธุรกรรมต้องสงสัยมีทั้งโทษทางแพ่งและอาญา อังกฤษ (UK Bribery Act 2010) กำหนดให้บริษัทต้องมีระบบป้องกันการทุจริตมิเช่นนั้นจะต้องรับผิดทางอาญา

มาตรา 8/11 วรรคสอง โทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ไม่มีโทษเพิ่มกรณีทำผิดซ้ำ ตามกฎหมายของประเทศสิงคโปร์ (MAS Guidelines)¹⁹ จำคุกสูงสุดห้าปีหรือปรับสูงสุดหนึ่งล้าน SGD ส่วนสหรัฐอเมริกาภายใต้ (Sarbanes-Oxley Act 2002)²⁰ มีบทบัญญัติให้ธนาคารหรือบริษัทที่มีระบบควบคุม

¹⁷เว็บไซต์ธนาคารแห่งประเทศไทย เข้าถึงได้จาก : <https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/articles-and-publications/bot-magazine/Phrasiam-68-2/the-knowledge-crypto-mule-accounts.html>

¹⁸ เว็บไซต์อย่างเป็นทางการของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา เข้าถึงได้จาก : <https://www.occ.treas.gov/topics/supervision-and-examination/bsa/index-bsa.html>

¹⁹ เว็บไซต์หน่วยงานรัฐบาลสิงคโปร์ เข้าถึงได้จาก : <https://www.mas.gov.sg/regulation/guidelines/guidelines-to-notice-626-on-prevention-of-money-laundering-and-cft-for-banks>

²⁰ เว็บไซต์อย่างเป็นทางการของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา เข้าถึงได้จาก : <https://www.justice.gov/>

ภายในล้มเหลวต้องรับผิดชอบในทางแพ่งและอาญา หากเกิดการปลอมแปลงข้อมูลบัญชีหรือใช้ช่องโหว่ของระบบเพื่อ
 หลอกลวง จำคุกผู้บริหารได้สูงสุดยี่สิบปี กรณีละเลยควบคุมภายในทำให้เกิดอาชญากรรมการเงิน ซึ่งสามารถใช้เป็น
 แนวทางเปรียบเทียบกับไทยได้ว่าหากสถาบันการเงินมีการละเลยมาตรการ KYC หรือ AML (Anti-Money
 Laundering) ควรมีบทบัญญัติที่มีกำหนดโทษที่รุนแรงต่อผู้มีอำนาจควบคุมโดยตรง เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เพิ่มการ
 ควบคุมภายในอย่างจริงจัง

จากคดีอดีตพนักงานธนาคารในสหรัฐอเมริกาถูกดำเนินคดีฐานรับสินบนเพื่อช่วยเหลือเครือข่ายฟอกเงิน
 โดยเปิดบัญชีม้า²¹ ธนาคาร TD ถูกสอบสวนและถูกปรับหลายพันล้านดอลลาร์จากการปล่อยให้มีการเปิดบัญชีม้าใน
 สาขาธนาคารหลายแห่ง²² รายงานการสืบสวน Riggs Bank กรณีฟอกเงินให้ผู้ต้องหาผิดกฎหมาย โดยสถาบันการเงินละเลย
 มาตรการควบคุมบัญชีและธุรกรรม²³ จำเลยที่เป็นผู้จัดการเครือข่ายบัญชีม้า (Money Mule) ถูกจำคุกจากการร่วม
 ขบวนการ Business Email Compromise (BEC)²⁴ คดีหลอกลวงเอาเงิน (Money Mule) ในโครงการหลอกลวงทาง
 อีเมลทางธุรกิจ (Business Email Compromise)²⁵ แนวทางของรัฐบาลกลางสหรัฐในการเตือนธนาคารให้ปรับปรุง
 ระบบ AML/KYC เพื่อป้องกันบัญชีม้า²⁶

จากข้อมูลสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และข่าวไทยพีบีเอส เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2568 ผู้จัดการธนาคาร
 และพนักงานธนาคาร เปิดทางให้คนจีน เปิดบัญชีม้า 15 บัญชี เพื่อนำไปใช้กระทำความผิดมากถึง 2,084 คดี ดูดเงิน
 คนไทย มีผู้เสียหาย 2,008 คน ความเสียหายมากกว่า 2,200 บาท²⁷

คำพิพากษาฎีกาที่ 1897/2562 ธนาคารถูกฟ้องจากการละเลยตรวจสอบธุรกรรมผิดปกติ โดยไม่ได้
 ตรวจสอบการโอนเงินที่ผิดปกติของลูกค้าทำให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลที่สาม ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ธนาคาร

ปัญหาของมาตรา 8/11 ทั้งสองวรรค เป็นบทบัญญัติสำคัญในการเพิ่มความเข้มงวด และบังคับใช้กฎหมาย
 กับสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีบทบาทในการป้องกันและปราบปรามทางอาชญากรรม

²¹ เว็บไซต์รอยเตอร์ เข้าถึงได้จาก : <https://www.reuters.com/business/finance/us-charges-ex-td-bank-employee-with-helping-launder-money-colombia-2024-12-11>

²² เว็บไซต์เดอะวอลล์สตรีทเจอร์นัล เข้าถึงได้จาก : <https://www.wsj.com/articles/a-third-td-bank-employee-is-charged-in-money-laundering-case-ea5c6a40>

²³ เว็บไซต์ Homeland Security Governmental Affairs เข้าถึงได้จาก : <https://www.hsgac.senate.gov/>

²⁴ เว็บไซต์อย่างเป็นทางการของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา เข้าถึงได้จาก : <https://www.justice.gov/usao-nj/pr/recruiter-and-director-money-mule-sentenced-two-years-prison-participation-business>

²⁵ เว็บไซต์อย่างเป็นทางการของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา เข้าถึงได้จาก : <https://www.justice.gov/usao-wdnc/pr/money-mule-involved-business-email-compromise-scheme-sentenced-13-years-prison>

²⁶ เว็บไซต์อย่างเป็นทางการของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา เข้าถึงได้จาก : <https://www.fincen.gov/>

²⁷ เว็บไซต์เฟซบุ๊กสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เข้าถึงได้จาก : <https://www.facebook.com/royalthaipolice/posts> และเว็บไซต์ไทยพีบีเอส เข้าถึงได้จาก : <https://www.thaipbs.or.th/news/content/352361>

ทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะบัญชีม้า กำหนดโทษเบาเกินไปไม่สะท้อนมูลค่าความเสียหายจากอาชญากรรมทางเทคโนโลยี

การเพิ่มโทษทำให้กฎหมายไทยสอดคล้องกับแนวโน้มกฎหมายระหว่างประเทศ เกิดความเชื่อมั่นต่อระบบการเงิน หากสถาบันการเงินปล่อยให้อาชญากรใช้ระบบทางการเงินไม่ถูกต้องหรือลงโทษอย่างจริงจังจะเกิดวิกฤติศรัทธาต่อระบบการเงินของประเทศ

การกำหนดบทลงโทษแก่ผู้บริหารของนิติบุคคลหรือสถาบันการเงินให้มีความรุนแรงยิ่งขึ้นเป็นไปเพื่อให้เกิดการกำกับดูแลภายในองค์กรอย่างจริงจัง ทั้งนี้ผู้บริหารเป็นผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย และกระบวนการตรวจสอบภายใน องค์กรที่ขาดความรับผิดชอบอาจถูกใช้เป็นเครื่องมือของอาชญากรรมทางเทคโนโลยีโดยง่าย ดังนั้นการเพิ่มโทษจึงไม่ใช่เพียงการลงโทษ “เชิงประจักษ์” เท่านั้น แต่เป็นกลไกสำคัญในการป้องกันอาชญากรรม “เชิงระบบ”

จากการศึกษาค้นคว้ามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้ พ.ร.ก. มาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ.2566 และ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2568 ผู้ศึกษาพบว่ามีข้อเสนอแนะ คือ

1. ปัญหาบทบัญญัติของกฎหมายในมาตรา 9 แห่ง พ.ร.ก. มาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ.2566 ผู้ศึกษาพบว่ามีข้อเสนอแนะให้แก้ไข ดังนี้

เดิม มาตรา 9 พ.ร.ก. ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ.2566 ที่บัญญัติว่า ผู้ใดเปิดหรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัญชีเงินฝาก บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ของตน โดยมีได้มีเจตนาใช้เพื่อตนหรือเพื่อกิจการที่ตนเกี่ยวข้องหรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้หรือยืมใช้เลขหมายโทรศัพท์สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของตน ทั้งนี้โดยประการ ที่รู้หรือควรรู้ว่าจะนำไปใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีหรือความผิดทางอาญาอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้เพิ่มเติมข้อความในมาตรา 9 โดยเพิ่มบทลงโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เทียบเคียงกับการปรับโทษให้รุนแรงขึ้นเช่นเดียวกับประเทศสิงคโปร์

2. ปัญหาบทบัญญัติของกฎหมายในการลงโทษ แห่ง พ.ร.ก. มาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ.2568 (ฉบับที่ 2) ของมาตรา 7 เพิ่มเติมเป็นวรรคสองและวรรคสามของมาตรา 5 แห่งพ.ร.ก. พ.ศ.2566 ผู้ศึกษาพบว่ามีข้อเสนอแนะให้แก้ไข ดังนี้

เดิมบัญญัติว่า “ในกรณีที่ปรากฏพยานหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีการใช้บริการโทรคมนาคมเพื่อกระทำความผิดอาญาทางเทคโนโลยี ไม่ว่าจะปรากฏจากการตรวจสอบข้อมูลตามวรรคหนึ่ง หรือพยานหลักฐานอื่นใด ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ ปปง. หรือ สปอท. แล้วแต่กรณี แจ้งให้ กสทช. สั่งให้ผู้บริการเครือข่ายโทรศัพท์หรือผู้ให้บริการโทรคมนาคมอื่นหรือผู้ให้บริการอื่นที่เกี่ยวข้อง ระงับการให้บริการโทรคมนาคมดังกล่าว”

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อความในมาตรา 7 แห่ง พ.ร.ก. พ.ศ.2568 (ฉบับที่ 2) วรรคสอง ดังนี้

“เมื่อได้รับแจ้งคำสั่งหรือหนังสือจากหน่วยงาน หรือเจ้าพนักงานตามวรรคหนึ่ง ต้องดำเนินการระงับหรือยกเลิกการให้บริการในเวลา ไม่เกิน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ได้รับแจ้ง”

3. ปัญหาบทบัญญัติของกฎหมาย แห่ง พ.ร.ก.มาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ.2568 (ฉบับที่ 2) ตามมาตรา 9 เพิ่มเติม มาตรา 8 ของ พ.ร.ก. 2566 เป็นมาตรา 8/2 วรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ ในกรณีผู้เสียหายแจ้งความกับเจ้าที่เพื่อขอคืนเงินมีขั้นตอนซับซ้อนยุ่งยาก และหากคณะกรรมการมีคำสั่งไม่คืนเงินหรือผู้เสียหายไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของคณะกรรมการ ปปง. กรอบระยะเวลาเร่งรัดให้ผู้เสียหายต้องไปร้องศาลเองมีเวลาเพียง 30 วัน ผู้ศึกษาพบว่า มีข้อเสนอแนะให้แก้ไข ดังนี้

เดิมบัญญัติว่า “เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบคำร้องตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และให้คณะกรรมการธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่มีอำนาจสั่งคืนเงินให้แก่ผู้เสียหาย

การแจ้ง การยื่นคำร้อง การตรวจสอบคำร้อง การเสนอเรื่อง และการพิจารณาคืนเงินให้แก่ผู้เสียหาย การแจ้งผลการพิจารณาต่อผู้เสียหายและผู้ที่เกี่ยวข้อง และวิธีการคืนเงินให้แก่ผู้เสียหายให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ผู้เสียหายหรือผู้เกี่ยวข้องไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของคณะกรรมการ ปปง. ให้ยื่นคำร้องต่อศาลภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับผลแจ้งพิจารณา และให้นำหมวด 6 การดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินแห่ง พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาใช้บังคับโดยอนุโลม คำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด”

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อความแห่งพ.ร.ก.มาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ.2568 (ฉบับที่ 2) ตามมาตรา 9 เพิ่มเติม มาตรา 8 ของ พ.ร.ก. 2566 เป็นมาตรา 8/2 ของ วรรคสี่ ดังนี้

“ในกรณีที่ผู้เสียหายหรือผู้เกี่ยวข้องไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของคณะกรรมการ ปปง. หรือการยื่นคำร้องขอคืนเงินเกี่ยวกับบัญชีม้า หากคณะกรรมการมีคำสั่งไม่คืนเงิน เพื่อให้ผู้เสียหายมีเวลามากพอในการเตรียมการดำเนินคดี สามารถขยายระยะเวลาร้องศาลในวรรคสี่ จากสามสิบวัน เป็นเก้าสิบวันหรือหนึ่งร้อยยี่สิบวัน หรือเสนอให้มีระบบอุทธรณ์ ยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการชุดใหม่ หรือศาลปกครอง”

4. ปัญหาบทบัญญัติของกฎหมายแห่ง พ.ร.ก.มาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ.2568 (ฉบับที่ 2) ตามมาตรา 9 เพิ่มเติม มาตรา 8 ของ พ.ร.ก. 2566 เป็นมาตรา 8/10 ในกรณีธนาคารและผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลและผู้ให้บริการอื่นที่เกี่ยวข้อง ยังไม่ได้ออกมาตรการและมาตรฐานให้ประชาชนทราบอย่างชัดเจน ผู้ศึกษาพบว่า มีข้อเสนอแนะให้แก้ไข ดังนี้

เดิมบัญญัติว่า “ให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจ ผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์ ผู้ให้บริการโทรคมนาคมอื่น ผู้ให้บริการอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ให้บริการสื่อสารคมนาคมออนไลน์ มีส่วนร่วมรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดจากอาชญากรรมทางเทคโนโลยี เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบธุรกิจ ผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์ ผู้ให้บริการโทรคมนาคมอื่น ผู้ให้บริการอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ให้บริการสื่อสารคมนาคมออนไลน์ ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานหรือมาตรการเพื่อป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยีที่กำหนดโดยธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ แล้วแต่กรณี”

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อความแห่งพ.ร.ก.มาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ.2568 (ฉบับที่ 2) ตามมาตรา 9 เพิ่มเติม มาตรา 8 ของ พ.ร.ก. 2566 เป็นมาตรา 8/10 ของ ดังนี้

“ให้สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบธุรกิจ ผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์ โทรคมนาคมอื่น ผู้ให้บริการที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ให้บริการสื่อสารคมนาคมออนไลน์ จัดทำและประกาศมาตรฐานและมาตรการขั้นต่ำเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผย ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้มีผลใช้บังคับ และผู้ให้บริการใดที่ไม่จัดทำและประกาศมาตรฐานหรือมาตรการภายในระยะเวลาตามที่กำหนด หรือจัดทำมาตรฐานหรือมาตรการไม่ครบถ้วน ต้องรับผิดชอบและมีโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท และปรับอีกวันละหนึ่งหมื่นบาทจนกว่าจะได้ดำเนินการตามที่กำหนด และเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจ”

5. ปัญหาบทบัญญัติของกฎหมายแห่ง พ.ร.ก.มาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ.2568 (ฉบับที่ 2) ตามมาตรา 9 เพิ่มเติม มาตรา 8 ของ พ.ร.ก. พ.ศ.2566 เป็นมาตรา 8/11 วรรคแรก ในกรณีสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องไม่ปฏิบัติตามมาตรา 4/2 แห่ง พ.ร.ก. ฉบับที่ 2 พ.ศ.2568 ที่กำหนดให้ลงโทษปรับไม่เกินห้าแสน และมาตรา 8/11 วรรคสอง กรณีบุคคลผู้มีหน้าที่สั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่ทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิดที่กำหนดโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ บทบัญญัติของกฎหมายของทั้งสองวรรคเป็นปัญหาที่มีการลงโทษน้อยเกินไป ผู้ศึกษาพบว่าเมื่อข้อเสนอแนะให้แก้ไข ดังนี้

เดิมบัญญัติว่า “โทษปรับของสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบธุรกิจใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 4/2 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท และโทษจำคุกหรือโทษปรับของบุคคลผู้บริหารแทนนิติบุคคล ระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อความแห่ง พ.ร.ก.มาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ.2568 (ฉบับที่ 2) ตามมาตรา 9 เพิ่มเติม มาตรา 8 ของ พ.ร.ก. 2566 เป็นมาตรา 8/11 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ของ ดังนี้

“โทษปรับของสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบธุรกิจใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 4/2 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท และในกรณีที่เกิดความเสียหายต่อบุคคลภายนอกให้ปรับเพิ่มในอัตราร้อยละสิบของมูลค่าความ

เสียหายที่เกิดขึ้น กำหนดโทษจำคุกหรือโทษปรับของบุคคลผู้บริหารแทนนิติบุคคล ระวังโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนหรือระงับใบอนุญาตการประกอบธุรกิจชั่วคราวตามสมควรแก่กรณี”

เอกสารอ้างอิง

เว็บไซต์ กรุงเทพธุรกิจ เข้าถึงได้จาก : <https://www.bangkokbiznews.com/news/news-update/1156982>

เว็บไซต์ข่าวธรรมเนียมรัฐบาลไทย เข้าถึงได้จาก : <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/92986>

เว็บไซต์ข่าวไทย พีบีเอส เข้าถึงได้จาก : <https://www.thaipbs.or.th/news/content/349248>

เว็บไซต์เดอะวอลล์สตรีทเจอร์นัล เข้าถึงได้จาก : <https://www.wsj.com/articles/a-third-td-bank-employee-is-charged-in-money-laundering-case-ea5c6a40>

เว็บไซต์ธนาคารแห่งประเทศไทย เข้าถึงได้จาก : <https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/articles-and-publications/bot-magazine/Phrasiam-68-2/the-knowledge-crypto-mule-accounts.html>

เว็บไซต์เฟสบุ๊คสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เข้าถึงได้จาก : <https://www.facebook.com/royalthaipolice/posts> และ

เว็บไซต์ไทยพีบีเอส เข้าถึงได้จาก : <https://www.thaipbs.or.th/news/content/352361>

เว็บไซต์รอยเตอร์ เข้าถึงได้จาก : <https://www.reuters.com/business/finance/us-charges-ex-td-bank-employee-with-helping-launder-money-colombia-2024-12-11>

เว็บไซต์โรงเรียนกฎหมายคอร์เนล เข้าถึงได้จาก : <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/18/1956>

เว็บไซต์ สยามรัฐ เข้าถึงได้จาก : <https://siamrath.co.th/n/603233>

เว็บไซต์หน่วยงานรัฐบาลสิงคโปร์ เข้าถึงได้จาก : <https://www.police.gov.sg>

เว็บไซต์หน่วยงานรัฐบาลสิงคโปร์ เข้าถึงได้จาก : <https://www.mas.gov.sg/regulation/guidelines/guidelines-to-notice-626-on-prevention-of-money-laundering-and-cft-for-banks>

เว็บไซต์อย่างเป็นทางการของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา เข้าถึงได้จาก : <https://www.justice.gov/>

เว็บไซต์อย่างเป็นทางการของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา เข้าถึงได้จาก : <https://www.justice.gov/usao-nj/pr/recruiter-and-director-money-mule-sentenced-two-years-prison-participation-business>

เว็บไซต์อย่างเป็นทางการของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา เข้าถึงได้จาก : <https://www.justice.gov/usao-wdnc/pr/money-mule-involved-business-email-compromise-scheme-sentenced-13-years-prison>

เว็บไซต์อย่างเป็นทางการของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา เข้าถึงได้จาก : <https://www.fincen.gov/>

เว็บไซต์อย่างเป็นทางการของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา เข้าถึงได้จาก :

<https://www.occ.treas.gov/topics/supervision-and-examination/bsa/index-bsa.html>

เว็บไซต์อย่างเป็นทางการของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา เข้าถึงได้จาก :

<https://www.occ.treas.gov/topics/supervision-and-examination/bsa/index-bsa.html>

เว็บไซต์ iclg เข้าถึงได้จาก : <https://iclg.com/practice-areas/anti-money-laundering-laws-and-regulations/usa>

เว็บไซต์ Homeland Security Governmental Affairs เข้าถึงได้จาก : <https://www.hsgac.senate.gov/>

เว็บไซต์ LINE TODAY เข้าถึงได้จาก : <https://today.line.me/th/v3/article/BE7a7X6>

กฎหมาย

พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566, มาตรา 9

พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568 มาตรา 7

พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568 มาตรา 9